

ΤΑΣΟΣ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ

*Αυτό τό άστέρι
είναι για όλους μας*

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

ΜΑΧΗ ΣΤΗΝ ΑΚΡΗ ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ	1952
ΑΥΤΟ ΤΟ ΑΣΤΕΡΙ ΕΙΝΑΙ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΜΑΣ	1952
ΦΥΣΑΕΙ ΣΤΑ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ (Παγκόσμιο Βραβείο Ποίησης Φεστιβάλ Νεολαίας Βαρσοβίας 1955)	1953
Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΟ ΤΑΜΠΟΥΡΛΟ	1956
ΣΥΜΦΩΝΙΑ άρ. Ι (Βραβείο Ποίησης Δήμου 'Αθηναίων 1958)	1957
ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ Τ' ΑΛΟΓΙΣΙΑ ΜΑΤΙΑ	1958
ΚΑΝΤΑΤΑ	1960
25η ΡΑΨΩΔΙΑ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ	1963
ΠΟΙΗΣΗ, Α' (1952-1963)	1965
ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ	1966
ΤΟ ΕΚΚΡΕΜΕΣ (Διηγήματα)	1966
ΝΥΧΤΕΡΙΝΟΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ	1972
ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΠΡΑΞΗ	1974
ΟΙ ΤΡΕΙΣ	1975
Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ ΜΕ ΤΟ ΚΗΡΟΠΗΓΙΟ	1975
ΒΙΟΛΙ ΓΙΑ ΜΟΝΟΧΕΙΡΑ (Κρατικό Βραβείο Ποίησης 1979)	1977
ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ	1978
ΠΟΙΗΜΑΤΑ (1958-1963)	1978
ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΥΘΑΝΑΣΙΑΣ (Κρατικό Βραβείο Ποίησης 1980)	1979
Ο ΤΥΦΛΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΛΥΧΝΟ	1983
ΒΙΟΛΕΤΕΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΠΟΧΗ	1985
ΜΙΚΡΟ ΒΙΒΛΙΟ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΑ ΟΝΕΙΡΑ	1987
ΠΟΙΗΣΗ, Β' (1972-1977)	1987
ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΟΥ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΥ	1990
ΠΟΙΗΣΗ, Γ' (1979-1990)	1990

ΤΑΣΟΣ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ

ΑΥΤΟ ΤΟ ΑΣΤΕΡΙ
ΕΙΝΑΙ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΜΑΣ

ΔΕΚΑΤΗ ΤΡΙΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΚΕΔΡΟΣ

ISBN 978-960-04-0283-4

© Στέλιος Χαλάς, 2003

© Εκδόσεις Κέδρος, Α.Ε., 1952

www.kedros.gr

e-mail: books@kedros.gr

ΤΑΣΟΣ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ
ΑΥΤΟ ΤΟ ΑΣΤΕΡΙ
ΕΙΝΑΙ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΜΑΣ

Στη Μαρία

I

Νύχτωνε γρήγορα.

‘Ο άγέρας έρχόταν από μακριά μυρίζοντας βροχή
και πόλεμο.

Τά τραϊνα γεμάτα φαντάρους περνούσαν βιαστικά
μόλις προφταίναμε πίσω άπ’ τά τζάμια νά τούς δοῦμε.

Μεγάλα σιδερένια κράνη κλείναν τόν έρίζοντα.

Γυάλιζε ή άσφαλτος βρεγμένη. Πίσω άπ’ τά παράθυρα
καθαρίζοντας λίγα ξερά κουκιά σωπαίναν οι γυναϊκες.

Και τó βήμα τής περίπολος

έπαιρνε τή σιωπή άπ’ τó δρόμο κι άπ’ τόν κόσμο τή ζεστασιά.

Γύρισε λοιπόν τά μάτια σου νά κοιτάξω τόν οῦρανó

δός μου τά χέρια σου νά κρατήσω τή ζωή μου.

Πόσο χλωμή είσαι, άγαπημένη μου!

Σά νά χτυπούσε ή πόρτα μας τή νύχτα. ‘Η μητέρα σου

σέρνοντας τὰ χοντρά της τσόκαρα πήγαινε ν' ανοίξει.
Κανείς. Κανείς, ξανάλεγε. 'Ο ἀγέρας θᾶναι.
'Εμεῖς σφιγγόμαστε ὁ ἕνας πλάι στὸν ἄλλο. Γιατὶ ξέραμε
τὸ ξέραμε, ἀγαπημένη μου, πῶς δὲν εἶταν ὁ ἄνεμος.

Χιλιάδες ἄνθρωποι πεθαίνουν ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα μας.

Κοίταξε πῶς ρήμαξε ἡ γειτονιά μας, ἀγαπημένη μου.
'Ο ἄνεμος μπαινοβγαίνει μὲς στὶς χαραμάδες τῶν σπιτιῶν
οἱ τοῖχοι μουσκεύουνε, φουσκώνουν, ὕστερα γκρεμίζονται.
Ποῦ πῆγαν τόσοι γειτόνοι μας χωρὶς νὰ μᾶς χαιρετήσουν
ἀφήνοντας μισοασβεστωμένο τὸ πεζούλι τους
τὸ χαμόγελό τους μισοτελειωμένο.
'Ἐτσι νὰ στρίψει κανείς τὴ γωνιά καὶ δὲν τὸν ξαναβλέπουμε.
Λέγαμε καλημέρα κ' ἔπεφτε ἄξαφνα τὸ βράδι.

Ποῦ πᾶνε λοιπὸν τόσα παιδιὰ;
Κ' ἐκεῖνος ὁ ξανθὸς ὀμπρελὰς ποὺ τραγουδοῦσε τὰ πρωινὰ
ντουφεκίστηκε
κι ὁ περιπτερὰς ποὺ μᾶς ἄπλωνε τὰ ρέστα χαμογελώντας
ντουφεκίστηκε
καὶ τὸ παιδί ποὺ μᾶς ζύγιζε τὰ κάρβουνα — τὸ θυμᾶσαι ἀ-
λήθεια
ντουφεκίστηκε.
Τὸ καρότσι του ἀναποδογυρισμένο σὲ μιὰ γωνιά.

Ἡ ἀγαπημένη τους θὰ κοιτάει τώρα κατάματα τὴ νύχτα
θὰ χώνει σὰ σκυλὶ τὸ πρόσωπο καὶ θὰ μυρίζει τὸ πουκάμι
σό τους.

Κι ὁ ταχυδρόμος πού ἀνοίγε μὲ τὴ φωνή του τὰ παράθυρα
ντουφεκίστηκε.

Πάρε λοιπὸν τὸ κόκκινο στόμα σου ἀπὸ κοντά μου, Ἡ Μαρία.
Κρυώνω.

Σ' ὅλους τοὺς τοίχους ἀπόψε ντουφεκίζεται ἡ ζωή.

Ἀγαπημένη μου

σ' ἀγαπῶ πιὸ πολὺ ἀπ' ὅ,τι μπορῶ νὰ σοῦ πῶ μὲ λόγια
θ'ἄθελα νὰ πεθάνω μαζί σου, ἂν κάποτε πέθαινες
κι ὅμως, ἀγαπημένη μου
δὲ μποροῦσα
δὲν μποροῦσα πιά νὰ σ' ἀγαπῶ ὅπως ἄλλοτε.

Κλείναμε πίσω μας τὴν πόρτα καὶ κρυώναμε
κλείναμε τὰ παράθυρα καὶ κρυώναμε πιὸ πολὺ
καὶ καθὼς γύριζα νὰ δῶ τὰ μάτια σου
ἔβλεπα τὰ μάτια τῆς γειτόνισας πού τῆς σκοτώσαν τέσσερα
παιδιά
καὶ καθὼς ἀπλωνα νὰ βρῶ τὸ χέρι σου
εἶταν σὰ νάκλεβα τὸ ψωμὶ ἀπ' τὰ χέρια τῶν πεινασμένων.

Μ' ἀγκάλιαζες
μὰ ἐγὼ πάνω ἀπ' τὸν ὤμο σου κοίταζα τὸ δρόμο.
Κι' ὅταν θέλαμε νὰ μιλήσουμε σωπαίναμε ξαφνικά.
Ἀφουγκραζόμαστε ἀπὸ τ' ἀνοιχτὸ παράθυρο μακριὰ
τὸ βῆμα τῶν μελλοθανάτων.

Πῶς νὰ ζεστάνει πιά ἡ κουβέρτα μας τόση παγωνιά
πῶς νὰ μᾶς προστατέψει ἡ πόρτα μας ἀπ' ὅλη αὐτὴν τὴ νύχτα
Ἀνάμεσά μας ρίχναν οἱ ἄνθρωποι τὸ μεγάλο ἴσκιο τους.
Τί θ' ἀπογίνουμε, ἀγαπημένη ;

Ἀγαπημένη μου, ἀκοῦς ;
Ὅχι δὲν εἶναι ὁ ἄνεμος, φτάνει ἀπὸ πιὸ μακριὰ
θάλεγες πῶς χιλιάδες βήματα κατηφορίζουνε στοὺς δρόμους
χιλιάδες ἀρβύλες πού βροντᾶνε τὰ καρφιά τους πάνω στὴν
ἄσφαλτο.
Ποῦ πᾶνε ; Πῶς μποροῦν καὶ φεύγουν ;

Πῶς θὰ μποροῦσα νὰ ζήσω μακριὰ σου, ἀγαπημένη μου,
πῶς θάναβα μιὰ λάμπα ἀφοῦ δὲ θάτανε γιὰ νὰ σὲ δῶ
πῶς νὰ κοιτάξω ἓναν τοῖχο πού δὲ θὰ περνοδιαβαίνει ὁ ἴσκιος
σου
πῶς ν' ἀκουμπήσω σ' ἓνα τραπέζι πού δὲ θ' ἀκουμπᾶς τὰ
χέρια σου

μιά φέτα ψωμί πού δέ θά τή μοιραζόμαστε πῶς νά τήν
ἀγγίξω ;

Μά ὅσο πάει καί μεγαλώνει αὐτός ὁ θόρυβος.
Δέν ἔχει τόπο νά κοιμηθεῖς. Γωνιά δέν εἶναι
νά καθήσεις.

“Οχι, δέν εἶναι ὁ ἄνεμος, φτάνει ἀπὸ πιὸ βαθιά.
Κόψε λοιπόν, ἀγαπημένη, τὸ σεντόνι μας
σκίσε τὸ φόρεμά σου καὶ βούλωσε τὶς χαραμάδες.

Οἱ ἄνθρωποι ρίχνουν βιαστικὰ στὸ μπόγο τους ὅλο τὸ σπι-
τικὸ τους
γιατὶ ὅλο τους τὸ σπιτικὸ δέν εἶναι
παρὰ λίγο ψωμί, ἓνα ἐνθύμιο κ' ἡ ἀγάπη τους στὴ ζωή.
“Υστερα φιλιοῦνται καὶ χάνονται μέσα στὴ νύχτα.

“Υστερα μένουμε ἐμεῖς. Ποῦ μένουμε ; Γιατί μένουμε ;
Πῶς θᾶνοιγα μιὰ πόρτα ὅταν δέ θᾶτανε γιὰ νά σέ συναντήσω
πῶς νά διαβῶ ἓνα κατώφλι ἀφοῦ δέ θᾶναι γιὰ νά σέ βρῶ.
“Οχι, δέ θά μπορούσα νά ζήσω μακριά σου, ἀγαπημένη μου.

Μά ἀπόψε σ' ὅλες τὶς γωνιές μᾶς περιμένουν οἱ ἄνθρωποι.
Δόσε μου μιὰ στιγμή τὸ στόμα σου. Κ' ἐτοίμασέ μου τὸ
μπόγο μου, Μαρία.

II

Εἶταν σὰ ν᾿ἄχε πεθάνει κ' ἡ τελευταία ἀνάμνηση πάνω στὴ γῆ.
Ὁ ἄνεμος ἔπαιρνε τὶς σκηνές μας
τὶς στήναμε καὶ τὶς ξανάπαιρνε.
Ἡ ὁμίχλη περπατοῦσε κουτσαίνοντας πάνω στὶς πέτρες.
Μεγάλα μαῦρα συρματοπλέγματα ἀμπαρώναν τὸν οὐρανό.
Βράδιαζε σ' ὄλο τὸ στρατόπεδο. Θέλαμε νὰ κοιτάξουμε
μὰ ὄλο καὶ βράδιαζε. Ὅλο καὶ πιὸ πολὺ μάκραινε ὁ κόσμος.
Θέλαμε ν' ἀκούσουμε
μὰ ὄλο καὶ φύσαγε. Ὅλο καὶ μᾶς πλησίαζε τοῦ σκοποῦ τὸ
βῆμα.

Ποῦ εἶναι λοιπὸν ἓνα χαμόγελο νὰ μᾶς βεβαιώσει πὼς ὑ-
πάρχουμε
κείνη ἢ φωνὴ ποῦ ν᾿ἄναι γιὰ νὰ μὴ χαθοῦμε μὲς στὴ νύχτα.
Θέλαμε νὰ θυμηθοῦμε
μὰ εἴχαμε πολλοὺς νεκροὺς νὰ θάψουμε.

Ἵστερα τέλειωνε ἡ ἀγγαρεία καὶ χτυποῦσε σιωπητήριο.
Καὶ τότε ἀρχίζανε τὰ κλεφτοφάναρα, τ' αὐτόματα, οἱ κραυγὲς
ἀρχίζε τότε ὁ φόβος
ἀπ' τὰ φυλόκια ἀκούγαμε στὴ νύχτα νὰ φωνάζουν
ἄλτ
μὰ ὄλο καὶ χτύπαγε ἡ καρδιά μας καὶ ξαναφωνάζαν
ἄλτ.

Ἐλεγεσ πῶς θὰ πέθαινες
ἴσως νάχες κιόλας πεθάνει
τόση εἶταν ἡ νύχτα κ' ἡ βροχὴ
ὁ ἄνεμος
οἱ πληγωμένοι
ὅταν ἐνιωσες ξαφνικὰ ἓνα χέρι νὰ ψαχουλεύει στὸ σκοτάδι
καὶ νὰ σφίγγει τὸ δικό σου χέρι.

Κ' εἶταν σὰ νάχε γεννηθεῖ ἡ πρώτη ἐλπίδα πάνω στὴ γῆ.

Τὶς μέρες μᾶς τρελλαίνει πάντοτε ὁ νοτιάς.
Οἱ πάσσαλοι σπᾶνε στὸν ἀγέρα
— θάλεγεσ ξεθαμένα κόκκαλα.

Ἐμεῖς κουβαλᾶμε μεγάλες πέτρες ἀπ' τὸ βουνὸ
κουβαλᾶμε στὴν πλάτη μας τὰ μεγάλα αὐλάκια ἀπ' τὶς κον-
τακιὲς
τὸ βράδι καθόμαστε στὴ σκηνὴ καὶ μπαλώνουμε τὶς φανέλες
μας

λέμε κάνα άστεϊο

σκάβουμε με τὰ μάτια μας τὸν πάτο τῆς καραβάνας.

Καὶ ξαφνιαζόμαστε πὸ τὰ χέρια μας γίναν γερὰ σὰ δυὸ χον-
τρες ἀρβύλες.

Ἐξω στάθηκε μιὰ στιγμή ὁ σκοπὸς καὶ χασμουρήθηκε.

Ὁ Πέτρος χαμογελάει καθὼς σκίζει τὴ φόδρα του καὶ δένει
τὴν πληγὴ μας

ὁ γέρο - Μαθιὸς ἔχει δυὸ μάτια ἤρεμα καὶ τρία σκοτωμένα
ἀγόρια

κι ὁ Ἡλίας λέει : «ἐγὼ θὰ βρῶ τὸν τρόπο νὰ παίζω φουσαρ-
μόνικα»

ἔτσι λέει ὁ Ἡλίας : «ἐγὼ θὰ βρῶ τὸν τρόπο νὰ παίζω φυ-
σαρμόνικα»

κι ἄς τοῦχουν κόψει καὶ τὰ δυὸ του χέρια.

Ἵστερα ἀλλάζουμε κουβέντα.

Καὶ νιώθεις πὼς δὲ θ᾿ ἄφτανε ὁ κόσμος νὰ χωρέσει τοῦτο τὸ
τύπιο ἀντίσκηνο

πὼς θ᾿ ἄφτανε ὅμως ἡ καρδιά σου νὰ χωρέσει ὅλον τὸν κόσμο.

Κ' ἔτσι κάθε βράδι ἡ λάμπα ἔσβυνε τὴ μέρα μας.

Κ' ἔτσι κάθε μέρα ἡ βροχὴ σβύνει ἀπ' τὸ χῶμα τὰ βήμα-
τά μας.

Κάθε πὸ παίρνουν ἕναν σύντροφό μας

ἔμεῖς τοῦ τοιμάζουμε τὰ ροῦχα καὶ τοῦ δίνουμε τὸ χέρι μας-
"Ὑστέρᾳ βάζουμε στὴν ἄκρῃ τὴν καραβάνα του.

Νυχτῶνει.

Γρήγορα ποὺ πληθαίνουν οἱ ἄδειες καραβάνες στὴ γωνιά.

Κάποιος θᾶθελε νὰ βήξει, ἔτσι γιατί δὲν ξέρει τὶ νὰ πεῖ
ἐνῶ ἓνας ἄλλος στέκεται ὦρα καὶ κοιτάει τὰ χνάρια
ποὺ ἀφήσαν τὰ παπούτσιᾶ ἐκεῖνου
ποὺ πιά δὲ θὰ ξαναγυρίσει.

Πόσοι σύντροφοι ἀλήθεια
κοντὰ στὴν ἴδια λάμπα καὶ στὴν ἴδια ἐλπίδα
μπροστὰ στὸ ἴδιο ψωμί καὶ στὸν ἴδιο θάνατο
τὴν ὦρα ποὺ κρυώναμε μᾶς σκεπάσαν μὲ τὰ μάτια τους
τὴν ὦρα ποὺ πεινούσαμε μᾶς μοιράσανε τὴν καρδιά τους.
Κι ὅταν εἶτανε νὰ πεθάνουμε αὐτοὶ μᾶς μίλησαν γιὰ τὴ ζωὴ.

Τότε κ' ἔμεῖς μπορέσαμε νὰ πεθάνουμε.

Κεῖνος ὁ σύντροφός μας εἶχε ἓνα καφετὶ σκουῖφο
καὶ μᾶς τὸν φέρανε πληγωμένο τὴν ὦρα ποὺ βράδιαζε
ὦρα ποὺ ἡ μάνα του θ' ἀνάβει τὸ λύχνο
καὶ θὰ τραγουδᾶνε οἱ γρύλλοι στοὺς φράχτες τῆς πατρί-
δας του.

Τὸν εἶχαν μέρες βασανίσει. Καθὼς τοῦ βγάλαμε τὶς ἀρβύλες

εΐταν γεμάτες αίμα. Καθήσαμε κοντά του
δίχως νά μιλάμε
σέρναμε τὰ δάχτυλα στο χῶμα, δίχως νά μιλάμε
μονάχα νιώθαμε νά μᾶς τρυπάει ἡ καρδιά
σάν ἓνα πηρούνι ξεχασμένο μές στην τσέπη τοῦ ἀμπέχωνου.

Τότε πῆρε νά βρέχει καί νιώσαμε πῶς θά πέθαινε.
Ἐκεῖνος γύρισε καί μᾶς κοίταξε. Ἔναν - ἓναν. Στο καλὸ Θωμά.
Κι αὐτὸ πού μᾶς ζητᾶν τὰ μάτια σου, σοῦ τ' ὀρκιζόμαστε
Θωμά.
Δὲ θά προδώσουμε ποτὲ τὰ μάτια σου.

Καὶ ξαφνικά στα μάτια τοῦ συντρόφου μας πού ἔφευγε τό-
σο ἀπλά
ξανάβρισκα τὰ μάτια σου, ἀγαπημένη.

Ναί, ἀγαπημένη
μποροῦσα πιά καί σ' ἔβρισκα παντοῦ.
Ἄναβα τώρα τῆ λάμπα κ' ἔτρεμα, ὅπως ὅταν τὴν ἀναβα γιά
σένα
μοίραζα τὸ ψωμί μὲ τὸ διπλανό μου σὰ νά τὸ μοιραζόμα-
στε μαζί
καὶ καθὼς ἀπλωνα νά σφίξω ἓνα χέρι, ἔβρισκα τὸ χέρι σου
καὶ καθὼς ἔσκυβα ν' ἀκούσω μιὰ φωνή, ἔβρισκα τὴ φωνή σου.
Οἱ ἄνθρωποι πού μᾶς χῶριζαν, οἱ ἴδιοι τώρα σὲ ξανάδιναν
σὲ μένα.

Καὶ σ' ἔβρισκα μέσα στὴ σιωπὴ, σ' ἓνα ἄστρο, στὴν ἀπό-
φασή μας
σ' αὐτὸ τὸ ξεφτισμένο ἡμερολόγιο πού μ' ἄφησε ὁ διπλανός
μου πρὶν πεθάνει
σ' ἓνα παγούρι πού τὸ λιγοστὸ νερό του κελαηδοῦσε σὰν τὸ
γέλιο σου
σ' ἔβρισκα στ' ἀναμένα μας τσιγάρα πού φέγγαν στὸ σκοτά-
δι σὰν τὰ δάκρυά σου
σ' ἔβρισκα στὴν ἀπελπισιά μας, στὴν ἐλπίδα μας, σ' ἓνα μι-
σὸ κασκὸλ
τ' ἄλλο μισὸ τὸ φόραγε ἓνας σύντροφος τὴν ὥρα πού ντου-
φεκίζόταν.

Σ' εἶχα ξανάβρει ὅλες τίς νύχτες πού δὲν ἤξερα ἂν θὰ σὲ
ξαναδῶ.

Κι ὅταν τὸ βράδι πλάγιαζα στὸ παγωμένο ἀντίσκηνο
κι ἄκουγα τὴ βροχὴ
ὄνειρευόμουνα
καὶ σ' ἔβρισκα.

Σ' ἔβρισκα, ἀγαπημένη, στὸ χαμόγελο ὅλων τῶν αὐριανῶν
ἀνθρώπων.

III

Ναί, αγαπημένη μου. Πολύ πριν νά σε συναντήσω
έγώ σε περίμενα. Πάντοτε σε περίμενα.

Σάν είμωνα παιδί και μ' έβλεπε λυπημένο ή μητέρα μου
έσκυβε και μέ ρωτούσε. Τί έχεις αγόρι;
Δέ μίλαγα. Μονάχα κοίταζα πίσω απ' τόν ώμο της
έναν κόσμο άδειο από σένα.

Και καθώς πηγαινόφερνα τò παιδικò κοντύλι
είτανε για νά μάθω νά σου γράφω τραγούδια.

"Όταν ακούμπαγα στο τζάμι τής βροχής είταν πού άργούσες
ακόμα

όταν τή νύχτα κοίταζα τ' άστέρια είταν γιατί μου λείπανε τά
μάτια σου

κι όταν χτύπαγε ή πόρτα μου κι άνοιγα

δέν είτανε κανείς. Κάπου όμως μέσ στον κόσμο είταν ή καρ-
διά σου πού χτυπούσε.

Ἔτσι ἔζησα. Πάντοτε.

Κι ὅταν βρεθήκαμε γιὰ πρώτη φορά — θυμᾶσαι; — μοῦ ἄ-
πλωσες τὰ χέρια σου τόσο τρυφερά
σὰ νὰ μὲ γνώριζες ἀπὸ χρόνια. Μὰ καὶ βέβαια
μὲ γνώριζες. Γιατὶ πρὶν μπεῖς ἀκόμα στὴ ζωὴ μου
εἶχες πολὺ ζήσει μέσα στὰ ὄνειρά μου
ἀγαπημένη μου.

Θυμᾶσαι, ἀγάπη μου, «τὴν πρώτη μεγάλη μέρα μας»;
Σοῦ πήγαινε αὐτὸ τὸ κίτρινο φόρεμα
ἐν' ἀπλὸ φτηνὸ φόρεμα, μὰ εἶταν τόσο ὁμορφα κίτρινο.
Οἱ τσέπες του κεντημένες μὲ μεγάλα καφετιὰ λουλούδια.
Σοῦ πήγαινε στὸ πρόσωπό σου ὁ ἥλιος
σοῦ πήγαινε στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου αὐτὸ τὸ τριανταφυλλένιο
σύννεφο
κι αὐτὴ ἡ φωνὴ μακριὰ ἐνὸς πλανόδιου ἀκονιστῆ — σοῦ
πήγαινε.

Ἔβαζα τὰ χέρια μου στὶς τσέπες, τὰ ξανάβγαζα.
Βαδίζαμε δίχως λέξη. Μὰ καὶ τί νὰ πεῖ κανεὶς
ὅταν ὁ κόσμος εἶναι τόσο φωτεινὸς καὶ τὰ μάτια σου
τόσο μεγάλα. Ἐνα παιδὶ στὴ γωνιά τραγούδαγε τὶς λεμονά-
δες του.

Ἦπιαμε μιὰ στὰ δύο. Κι αὐτὸ τὸ χελιδόνι ποὺ πέρασε ξαφνικὰ
πλάϊ στὰ μαλλιά σου. Τί σοῦ εἶπε λοιπόν;

Είναι τόσο δμορφα τὰ μαλλιά σου. Δέν μπορεί, κάτι θὰ
σοῦ εἶπε.

Τὸ ξενοδοχεῖο εἶταν μικρὸ σὲ μιὰ παλιὰ συνοικία πλάϊ στὸ
σταθμὸ
πού μές στὴν ἀντηλιά κοιτάζαμε νὰ μανουβράρουνε τὰ τραῖνα.

Ἀλήθεια κείνη ἢ ἀνοιξη, ἐκεῖνο τὸ πρωῖνό, ἐκείνη ἢ ἀπλὴ
κάμαρα τῆς εὐτυχίας
αὐτὸ τὸ σῶμα σου πού κράταγα πρώτη φορὰ γυμνὸ
αὐτὰ τὰ δάκρυα πού δέν μπόρεσα στὸ τέλος νὰ κρατήσω
— πόσο σοῦ πήγαιναν.

Ἄ, εἶταν ζεστὸ τὸ σπιτικό μας τότε
χαρούμενη ἢ λάμπα μας
μεγάλος ὁ κόσμος.

Ἄπ' τὴν κουζίνα μύριζε τηγανισμένο λάδι.

Ἔσκυβα ἀγάπη μου καὶ φιλοῦσα τ' ἀλευρωμένα χέρια σου
τὰ χεῖλια μου γεμίζανε ὄλο ἀλεύρια. Σὲ φίλαγα ὕστερα στὸ
στόμα

καὶ γέμιζαν καὶ τὰ δικά σου χεῖλια ἀλεύρια.

Κοιτοῦσε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ γελοῦσαμε.

Ἄπ' τ' ἀνοιχτὸ παράθυρο μᾶς καλησπέριζε ἢ ἀνοιξη. Ἐνα
κορίτσι ἀντίκρυ τραγουδοῦσε.

Πόσο εἶταν δμορφο νὰ ζεῖ κανεῖς.

“Υστερα έρχόταν ή βροχή. Μά έγραφα σ’ όλα μας τὰ χνω-
τισμένα τζάμια τ’ όνομα σου
κ’ έτσι είχε ζαστεριά στην κάμαρά μας. Κράταγα τὰ χέρια σου
κ’ έτσι είχε πάντοτε ή ζωή ούρανό κ’ έμπιστοσύνη.
Θυμάσαι πού γονάτιζα τὰ βράδια και σουβγαζα τὰ παπούτσια
πόσο με πίκραιναν τὰ παπούτσια σου, πάντοτε λυπημένα,
φαγωμένα στις άκρες
Ίσως κιόλας να μπάζανε νερά, αγάπη μου
μά δέν τόλεγες. Μόνο χαμογελοῦσες.
“Υστερα έσκυβες σιωπηλή και μπάλωνες τὸ παλιό σακάκι μου.
“Εν’ άνθισμένο κλωνάρι μυγδαλιάς ὁ γερτός λαιμός σου.

“Οχι λοιπόν, δέ θα σε πάρει από τὰ χέρια μου ὁ άνεμος
μήτε ή νύχτα
κανείς δέ θα σε πάρει. ’Ακούς ; ’Ακούς ;

Εΐταν τότε πού οί μέρες δέν ζέρανε τήν καταχνιά
τότε πού άδειαζε ή δύση στην αύλή μας μιὰ ποδιά γεμάτη
ροδοδάφνες.

Θυμάσαι ένα βράδι πού χτένιζα τὰ μαλλιά σου
και σὺ με κοίταζες άπ’ τόν καθρέφτη και κάτι σιγοτραγου-
δοῦσες ;
Τὰ μαλλιά σου είναι μαῦρα ὅπως μιὰ νύχτα, στὸ στόμα σου
άνασαίνει ὀλάκερη ή άνοιξη

στά χέρια σου για πάντοτε άκούμπησα τήν καρδιά μου.
Τά μάτια σου
ά, τί νά πῶ, άγάπη μου, για τά μάτια σου
όταν τά μάτια σου είναι όμορφα σαν όλα μαζί του κόσμου
τά τραγούδια
όταν είναι μεγάλα τά μάτια σου σαν τήν πιό μεγάλη έλπίδα.
Τά μάτια σου.

"Όταν χαμογελοῦσες ένα περιστέρι διάβαινε στη βραδιασμέ-
νη κάμαρα
ένα σύννεφο χρυσό ταξίδευε στον οὐρανό όταν χαμογελοῦσες.
"Όταν χαμογελοῦσες ξεχνοῦσα τή στέγη που έσταζε, ξεχνοῦ-
σα τὸ τρύπιο πάτωμα
έλεγα κιόλας, νά, μές άπ' τίς τρύπες του
όπου καί νά'ναι θά φυτρώσουνε μεγάλα κόκκινα τριαντάφυλλα.

"Όλα μπορούσανε νά γίνουνε στον κόσμο, άγάπη μου
τότε
που μου χαμογελοῦσες..

Θυμᾶσαι κείνη τή νύχτα που κοιτάζαμε ὦρες τόν οὐρανό
σ' ένιωθα μές στά χέρια μου νά τρέμεις.
«'Αστέρια μου, είπα, κάντε τήν άγάπη μας λαμπερή
κάντε τήν άγαπημένη μου χαρούμενη.
'Αστέρια μου, καλά μου άστέρια, κάντε έγώ κ' εκείνη νά πε-
θάνουμε μαζί.»

Κ' ἔτσι αὐτὴν τὴ νύχτα
εἶχαμε στὴ μέση τῶν ἄστρον γιὰ πάντοτε παντρευτεῖ.

"Α, θ'ἄθελα νὰ φιλήσω τὰ χέρια τοῦ πατέρα σου, τῆς μητέρας
σου τὰ γόνατα ποὺ σὲ γεννήσανε γιὰ μένα
νὰ φιλήσω ὅλες τὶς καρέκλες ποὺ ἀκούμπησες περνώντας μὲ
τὸ φόρεμά σου
νὰ κρύψω σὰ φυλαχτὸ στὸν κόρφο μου ἓνα μικρὸ κομμάτι ἀπ'
τὸ σεντόνι ποὺ κοιμήθηκες.

Θὰ μπορούσα ἀκόμα καὶ νὰ χαμογελάσω
στὸν ἄντρα ποὺ σ' ἔχει δεῖ γυμνὴ πρὶν ἀπὸ μένα
νὰ τοῦ χαμογελάσω, ποὺ τοῦ δόθηκε μιὰ τόσο ἀτέλειωτη εὐ-
τυχία.

Γιατὶ ἐγὼ, ἀγαπημένη, σοῦ χρωστάω κάτι πιὸ πολὺ ἀπ' τὸν
ἔρωτα

ἐγὼ σοῦ χρωστάω τὸ τραγούδι καὶ τὴν ἐλπίδα, τὰ δάκρυα
καὶ πάλι τὴν ἐλπίδα.

Στὴν πιὸ μικρὴ στιγμή μαζί σου, ἔζησα ὅλη τὴ ζωὴ.

"Ἦξερες νὰ δίνεσαι, ἀγάπη μου. Δινόσουν ἀλάκερη
καὶ δὲν κράταγες γιὰ τὸν ἑαυτὸ σου
παρὰ μόνο τὴν ἔγνοια ἂν ἔχεις ἀλάκερη δοθεῖ.

Καθὼς γδυνόσουν θροῖζαν τὰ φύλλα ἐνὸς δάσους μακρινοῦ
ὁ οὐρανὸς ξαστέρωνε μονομιᾶς καθὼς γδυνόσουν.

Σάν μιὰ ἀγκαλιὰ ἄσπρα λουλούδια τὰ ἐσώρουχά σου πάνω
στην καρέκλα.

Κ' ὕστερα τίποτ' ἄλλο παρὰ ἡ ἀγάπη μας
τίποτ' ἄλλο παρὰ ἐγὼ κ' ἐσύ
τίποτ' ἄλλο παρὰ οἱ δύο μας
κι οὔτε χτέες
οὔτε αὔριο
τίποτ' ἄλλο παρὰ μόνο τώρα
τίποτ' ἄλλο παρὰ ἐγὼ κ' ἐσύ
τώρα, τώρα
μαζὶ
τώρα μαζὶ
πάντα μαζὶ
οἱ δύο μαζὶ...

Σὲ σκέπαζα ὕστερα μὲ τὸ σεντόνι.

Τὸ παιδί μας θάθελα νὰ τοῦ μοιάζει, ἔλεγα.

Ὅχι, ἔκανες ἐσύ. Τὸ παιδί μας θάθελα νὰ μοιάζει ἐσένα.

Τότε σπάσαν τὴν πόρτα μας.

Ἐπρεπε νὰ χωριστοῦμε, Μαρία,

νὰ χωριστοῦμε γιὰ νὰ μὴν ξαναχωρίζουν πιά οἱ ἄνθρωποι.

Ἀκούμπησα τὸ χέρι μου στὴν κοιλιά σου ν' ἀποχαιρετήσω
τὸ παιδί μας.

Ἄντιο. Ἄντιο.

Τὸ παιδί μας, Μαρία, θὰ πρέπει νὰ μοιάζει μ' ὅλους τοὺς
ἀνθρώπους
ποὺ δικαιώνουν τὴ ζωὴ.

IV

Τώρα θὰ πέφτει ἀπότομα τὸ βράδι.

Θὰ βιάζονται οἱ ἄνθρωποι στοὺς δρόμους. Οἱ γυναῖκες
θὰ κλείνουν τρομαγμένες τὴν πόρτα τους καὶ θ' ἀγκαλιάζουν
τὰ παιδιὰ τους.

Μὰ τὰ πεινασμένα πρόσωπα τῶν παιδιῶν ρίχνουν στὸν τοῖχο
ἓναν ἴσκιο μαῦρο

σὰν τὸν ἴσκιο ἑνὸς ψωμιοῦ.

Ἐσὺ θὰ κάθῃσαι στὸ ἴδιο ἐκεῖνο χαμηλὸ σκαμνὶ μας

ἢ στέγη ὀλοένα θὰ στάζει

ἀπὸ ἓνα παλιὸ σεντόνι θὰ ράβεις τὰ ρουχαλάκια τοῦ παιδιοῦ
μας

Θὰ μπαλώνεις μὲ τὴν πίκρα σου τὸ κενὸ τοῦ χωρισμοῦ.

"Αραγε φέγγει ἀκόμα ὁ οὐρανὸς ποὺ βλέπαμε ἀπ' τὸ παράθυρο
ἀνθίζει πάντα στὴν αὐλὴ ἢ μικρὴ ροδακινιά ;

"Ἐνας-ἓνας θὰ χάνονται οἱ ἐργάτες ἀπ' τ' ἀντικρινὸ μηχανο-
ουργεῖο.

Μὰ ὅταν χτυπάει ἡ πόρτα μας τὴ νύχτα
ἡ μητέρα σου δὲ θὰ φοβᾶται πιά.
Θ' ἀνάβει μονάχα τὴ λάμπα γιὰ νὰ μὴ χάνουνε τὸ δρόμο οἱ
μελλοθάνατοι
ὕστερα θὰ φυσᾶει τὴ φωτιά γιὰ νάχουν ζεστασιά οἱ σκοτω-
μένοι
κ' ἐσύ θ' ἀνοίγεις μὲ χέρια σίγουρα καὶ θ' ἀφουγκράζεσαι
στὴ νύχτα
ἐκεῖνον τὸ μεγάλο θόρυβο
ἐκεῖνο τὸ ἀσίγαστο καὶ μακρινὸ ποδοβολητό.
Γιατὶ τώρα, ἀγαπημένη, ξέρεις
γιατὶ ξέρουμε.

Χιλιάδες ἄνθρωποι ὑπερασπίζονται τὸν κόσμο
καὶ τὴν ἀγάπη μας.

Ναί, ἀγαπημένη μου,
ἐμεῖς γι' αὐτὰ τὰ λίγα κι' ἀπλὰ πράγματα πολεμᾶμε
γιὰ νὰ μπορούμε νάχουμε μιὰ πόρτα, ἓν' ἄστρο, ἓνα σκαμνὶ
ἓνα χαρούμενο δρόμο τὸ πρωτὶ
ἓνα ἤρεμο ὄνειρο τὸ βράδι.
Γιὰ νάχουμε ἓναν ἔρωτα ποὺ νὰ μὴ μᾶς τὸν λερώνουν
ἓνα τραγούδι ποὺ νὰ μπορούμε νὰ τὸ τραγουδάμε.

Ὅμως αὐτοὶ σπᾶνε τὶς πόρτες μας

πατᾶνε πάνω στὸν ἔρωτά μας.
Πρὶν ποῦμε τὸ τραγούδι μας
μᾶς σκοτώνουν.

Μᾶς φοβοῦνται καὶ μᾶς σκοτώνουν.
Φοβοῦνται τὸν οὐρανὸ πού κοιτάζουμε
φοβοῦνται τὸ πεζούλι πού ἀκουμπᾶμε
φοβοῦνται τὸ ἀδράχτι τῆς μητέρας μας καὶ τὸ ἀλφαβητάρι τοῦ
 παιδιοῦ μας
φοβοῦνται τὰ χέρια σου πού ξέρουν ν' ἀγκαλιάζουν τόσο τρυ-
 φερά
καὶ νὰ μοχτοῦνε τόσο ἀντρίκια
φοβοῦνται τὰ λόγια πού λέμε οἱ δύο μας μὲ φωνὴ χαμηλωμένη
φοβοῦνται τὰ λόγια πού θὰ λέμε αὔριο ὅλοι μαζί
μᾶς φοβοῦνται, ἀγάπη μου, κι ὅταν μᾶς σκοτώνουν
νεκροὺς μᾶς φοβοῦνται πιὸ πολύ.

Σ' ἀγαπῶ ὅσο δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ μὲ λόγια.
"Ὅλη ἡ χαρὰ εἶναι στὰ μάτια σου, ὀλάκερη ἡ ζωὴ στὰ χέρια
 σου
ὅλος ὁ κόσμος σ' ἓναν τοῖχο πού πέφτει ὁ ἴσκιος σου τὸ βράδι.
"Ὅχι, δὲ θὰ μποροῦσα νὰ ζήσω μακριά σου, ἀγαπημένη μου.

"Ὅμως ἐμεῖς μποροῦμε ν' ἀγαπᾶμε καὶ νὰ χωρίζουμε
αὐτὸ θὰ μείνει πάντοτε δικό μας
αὐτὸ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ μᾶς τὸ πάρει.

Αὐτὴν τὴν ἀγάπη, αὐτὸν τὸν πόλεμο, αὐτὴν τὴν πίστη μας
 στὴ ζωὴ.

'Αντίο, λοιπόν, αντίο.

Γιὰ νὰ νᾶναι πάντοτε τὰ μάτια σου γελαστὰ

ἀντίο

γιὰ νὰ μὴ χαθοῦν οἱ ὀμορφες στιγμές πού ζήσαμε

ἀντίο

γιὰ νὰ μὴ μᾶς τρομάζει ἡ νύχτα, νὰ μὴ μᾶς κλέβουνε τὸν
οὐρανὸ

ἀντίο.

Γιὰ νὰ πάρει τέλος πιά ἡ ἀδικία στὸν κόσμο

ἀντίο.

Μπορεῖ κιόλας νὰ σκοτωθοῦμε, ἀγάπη μου. Μὰ ποιὸς τὸ λο-
γαριάζει.

Χιλιάδες ἄνθρωποι πεθαίνουν κάθε μέρα

δίχως ὄνομα

χιλιάδες γυναῖκες ξυπνήσαν ξαφνικά τὸ πρωὶ

καὶ βρέθηκαν γιὰ πάντοτε μονάχες.

Τὰ παιδιά δὲν ἔχουν οὔτε χᾶδι, οὔτε ψωμί. 'Αντίο.

'Ισως νὰ μὴν ξαναγυρίσω.

'Ενας ἄλλος θὰ κλειδώσει τὰ χέρια του γύρω ἀπ' τὸ ζεστὸ
κορμί σου.

Μὴ μὲ ξεχάσεις.

Μὰ ὄχι, ὄχι, ἀγάπη μου, πρέπει νὰ μὲ ξεχάσεις.

Θὰ πρέπει ὀλάκερη νὰ τοῦ δοθεῖς

ὅπως κάποτε δόθηκες καὶ σὲ μένα.

Μονάχα ὅταν κάποτε ἀκούσετε ζητωκραυγὲς καὶ σταθεῖτε
στὴ μέση τοῦ δρόμου

κοιτάζοντας τις σημαίες μας να ξεδιπλώνονται στον ήλιο
τότε

ώ, τότε, θυμήσου με — θυμήσου με μιὰ στιγμή — μιὰ στιγμή
μόνο.

Κ' ύστερα σφίξε τὸ χέρι του κι ἀνοίξτε τὸ βῆμα σας
βαδίζοντας πρὸς τὸ μέλλον.

"Ἐλα, λοιπόν, σκούπισε τὰ μάτια σου, μὴν κλαῖς. Θέ μου, τί
ὄμορφα μάτια!

Θυμᾶσαι, ἀλήθεια, ἓνα βράδι πού καθόμαστε στὸ παράθυρο
μακριὰ ἓνα γραμμόφωνο κι ἀκούγαμε δίχως νὰ μιλάμε.

Εἶπες: "Ἄς μὴν ἔχουμε γραμμόφωνο, κι ἄς μὴ βάλανε αὐτὴ
τὴν πλάκα του γιὰ μᾶς.

"Ὅμως αὐτὸ τὸ σιγαλὸ τραγούδι εἶναι δικό μας. Κι αὐτὸ τὸ
βράδι εἶναι δικό μας.

Κ' ἐκεῖνο τ' ἄστρο, ἐκεῖ, καταδικό μας. "Ἐτσι εἶχες πεῖ.

Μιλᾶς σὰν ποιητής, ἀγάπη μου, ἔκανα ξαφνιασμένος.

Πέρασες τὰ ὄμορφα μπράτσα σου γύρω ἀπ' τὸ λαιμό μου
καὶ μὲ φίλησες. "Ὅπως ἐσύ μονάχα ξέρεις νὰ φιλᾶς.

"Ἐλα, λοιπόν, μὴν κλαῖς.

"Ἐτσι μπράβο, ἔτσι μ' ἀρέσεις — νὰ χαμογελᾶς.

"Ἐμεῖς θὰ ζήσουμε, ἀγαπημένη μου, καὶ θὰ νικήσουμε. "Ὅ,τι
κι ἂν κάνουν

θὰ νικήσουμε.

Μιά μέρα θὰ ξαναβρεθοῦμε.

Θ' ἀγοράσουμε τότε κ' ἐμεῖς ἓνα δικό μας γραμμόφωνο
καὶ θὰ τὸ βάζουμε νὰ παίζει ὅλην τὴν ὥρα. Ναί, ἀγάπη μου,
θὰ κάτσουμε κιόλας στὸ παράθυρο, κοντὰ-κοντὰ.

Θὰ ξαναβρεθοῦμε μιὰ μέρα.

Καὶ τότε

ὅλα τὰ βράδια κι ὅλα τ' ἄστρα κι ὅλα τὰ τραγούδια
θὰναι δικά μας.

V

Θάθελα νὰ φωνάξω τ' ὄνομά σου, ἀγάπη, μ' ὅλη μου τὴ δύναμη.
Νὰ τ' ἀκούσουν οἱ χτίστες ἀπ' τὶς σκαλωσιές καὶ νὰ φιλιοῦνται
 μὲ τὸν ἥλιο . . .
νὰ τὸ μάθουν στὰ καράβια οἱ θερμαστὲς καὶ ν' ἀνασάνουν ὅλα
 τὰ τριαντάφυλλα
νὰ τ' ἀκούσει ἡ ἀνοιξὴ καὶ ν' ἄρχεται πιὸ γρήγορα
νὰ τὸ μάθουν τὰ παιδιὰ γιὰ νὰ μὴ φοβοῦνται τὸ σκοτάδι,
νὰ τὸ λένε τὰ καλάμια στὶς ἀκροποταμιές, τὰ τριγόνια πάνω
 στοὺς φράχτες
νὰ τ' ἀκούσουν οἱ πρωτεύουσες τοῦ κόσμου καὶ νὰ τὸ ξανα-
 ποῦνε μ' ὅλες τὶς καμπάνες τους
νὰ τὸ κουβεντιάσουνε τὰ βράδια οἱ πλύστρες χαϊδεύοντας τὰ
 πρισμένα χέρια τους.

Νὰ τὸ φωνάξω τόσο δυνατὰ
πού νὰ μὴν ξανακοιμηθεῖ κανένα ὄνειρο στὸν κόσμο

καμιά ἐλπίδα πιά νὰ μὴν πεθάνει.

Νὰ τ' ἀκούσει ὁ χρόνος καὶ νὰ μὴ σ' ἀγγίξει, ἀγάπη μου,
ποτέ.

Καὶ νά,
πού πιά δὲν εἶμαστε ἐμεῖς οἱ δυὸ μὲς στὴν ἀγάπη μας.

Μὲς στὴν ἀγάπη μας ἡ πεθαμένη μητέρα μου ἀνεβαίνει ἕναν
ἄσπρο λόφο
καὶ μαζεύει στὴν ποδιά της τὶς ἀχτίδες τοῦ πρωῖνοῦ
μὲς στὴν ἀγάπη μας διαβαίνουν μὲ καντάδες ὅλα τὰ σκοτω-
μένα παιδιὰ τῆς γειτονιάς μας
μὲς στὴν ἀγάπη μας ὅλα τὰ μαραμμένα κορίτσια δὲν ἀναστενά-
ζουν πιά
μὰ ἔχουν κι αὐτὰ ἕνα χαμόγελο, ἕνα λουλούδι κ' ἕνα παλι-
κάρι πού θὰ τοῦ δοθοῦνε
κ' ἐκεῖνο τὸ ἄλλαλο παιδάκι τῆς γειτόνισας μὲς στὴν ἀγάπη
μας μπορεῖ καὶ τραγουδάει
μὲς στὴν ἀγάπη μας μιὰ λάμπα φέγγει στοὺς ταπεινοὺς
μὲς στὴν ἀγάπη μας ἀχνίζει ἕνα ψωμὶ γιὰ ὅλους τοὺς πεινα-
σμένους
μὲς στὴν ἀγάπη μας εἶναι ἕνα δροσερὸ κλωνάρι
ἕνα σπουργίτι
μιὰ φουσαρμόνικα

μές στὴν ἀγάπη μας ὅλοι οἱ νεκροὶ δὲν εἶναι ἄγνωστοι πιά
μὰ τοὺς φωνάζουμε ὅπως ἡ μητέρα τους μὲ τὰ μικρὰ ὀνό-
ματά τους
μές στὴν ἀγάπη μας χιλιάδες ἄνθρωποι βαδίζουν μὲ σημαῖες
ἄλλος πέφτει, ἄλλοι τρέχουν ἀμέσως καὶ σηκώνουν τὴ σημαία
του
κι ὅλο βαδίζουν κι ὅλο προχωρᾶνε κι ὅλο πηγαίνουν μὲ ζητω-
κραυγές
—μές στὴν ἀγάπη μας.

Καὶ ξαφνικά, ἀγαπημένη μου,
εἶναι σάμπως νὰ μὴ χωρίσαμε ποτέ.
Ποιὸς θὰ μπορούσε ἐμᾶς τοὺς δυὸ νὰ μᾶς χωρίσει!
Ἐμεῖς καὶ μ' ὅλη τούτη τὴ μεγάλη θάλασσα ἀνάμεσά μας
εἴμαστε κοντὰ
ἔτσι λίγο νὰ κάνω καὶ πάνω ἀπ' ὅλη αὐτὴν τὴ θάλασσα
θ' ἀγγίξω τὰ μαλλιά σου. Θὰ βρῶ τὸ στόμα σου.
Ἐμεῖς εἶναι σὰ νᾶμαστε μπροστὰ σ' ἓν' ἀνοιχτὸ παράθυρο
στὸ σπιτικό μας, ἓνα φεγγερὸ πρωῖνὸ τοῦ Μάη.
Κοίταξε, κοίταξε, ἀγαπημένη μου,
οἱ γυναῖκες τῆς γειτονιάς μας βγῆκαν κι ἀσβεστῶνουν τὰ πε-
ζούλια τους.
Τί περιμένουν ἄραγε καὶ τ' ἀσβεστῶνουν. Κάτι περιμένουν.
Κ' ἐμεῖς περιμένουμε.
Κ' ἡ Ἰσπανία περιμένει.
Καλημέρα γειτόνισες.

Νά, κ' ἐκεῖ, ἀγάπη μου, ἐκεῖ στὴ γωνιά, κοίταξε τὴν ἀνοιξὴ
 πούρχεται
κοίταξε αὐτὰ τὰ παλικάρια πού μᾶς γνέφουνε μὲ τὰ δρεπάνια
καὶ τὰ κορίτσια πίσω τους πού δένουν σὲ δεμάτια τὶς ἀχτίνες
 τοῦ ἥλιου
κοίταξε, μᾶς γνέφουν. "Ὅλα μᾶς γνέφουν. Καλημέρα.
Κι αὐτοὶ ἐκεῖ κάτου στὸν ὀρίζοντα ἀνεβασμένοι σ' ἓνα με-
 γάλο γιαπὶ
ἴσως φτιάχνουν ἓναν καινούργιο νεροφράχτη ἢ ἴσως ἓνα μνη-
 μεῖο γιὰ τοὺς νεκροὺς μας.
Μπορεῖ κιόλας νὰ θέλουν νὰ μαζέψουν μιὰ ἀγκαλιὰ ἀστέρια
 γιὰ τὴν ἀγαπημένη τους.
Καλημέρα.

Κ' ἐκεῖ, στὸ βάθος, πολὺ μακριὰ
κοίταξε αὐτὴν τὴ γρηούλα πού πλέκει καθισμένη σ' ἓνα κα-
 τώφλι τῆς Ἀσίας.
Ξέρεις τί πλέκει, ἀγάπη μου ; Πλέκει στὴν κόρη μας
 τὶς αὐριανὲς καλτσοῦλες της.

Καλημέρα ὅλα ἐσεῖς μακρινά μου ἀδέρφια.
Ἐλᾶτε νὰ σᾶς γνωρίσω τὴν ἀγαπημένη μου. Πέστε μου, δὲν
 εἶναι ὁμορφὴ ;
Σὰν τὴ ζωὴ καὶ τὸ τραγούδι, ἀδέρφια μου, τὴν ἀγαπάω. Καὶ
 πιὸ πολὺ.
Καλημέρα οὐρανέ, καλημέρα ἥλιε, καλημέρα ἀνοιξὴ.
Ἐλᾶτε, λοιπόν, νὰ σᾶς γνωρίσω τὴν ἀγαπημένη μου.
Καλημέρα εὐτυχία.

Κι όταν πεθάνουμε, αγαπημένη μου, ἐμεῖς δὲ θὰ πεθάνουμε.
Ἐφοῦ οἱ ἄνθρωποι θὰ κοιτάζουν τὸ ἴδιο ἀστέρι ποὺ κοιτάξαμε
ἀφοῦ θὰ τραγουδᾶνε τὸ τραγούδι ποὺ ἀγαπήσαμε
ἀφοῦ θ' ἀνασαίνουν σ' ἓναν κόσμο, ποὺ ἐγὼ κ' ἐσὺ τὸν ὄνει-
ρευτήκαμε
ἔ, τότε, αγαπημένη, θάμαστε πιὸ ζωντανοὶ ἀπὸ κάθε ἄλλη
φορὰ.

Ἐφοῦ κάθε στιγμή οἱ ἄνθρωποι θὰ μᾶς βρίσκουν
στὸ ἤρεμο ψωμί,
στὰ δίκαια χέρια,
στὴν αἰώνια ἐλπίδα,
πῶς θὰ μπορούσαμε, αγαπημένη μου,
νάχουμε πεθάνει...

9 789600 402834
1 A40 0668 ISBN 978-960-04-0283-4